

20619

K-sak 92/2019

Saksbehandler: Svend Leif Einvik

Sakens hjemmelgrunnlag:

Jnr. ref: /201

Arkiv:

Klageadgang: nei

Off. dok: ja

LOVLIGHETSKONTROLL - RØDØYPROSJEKTET II

Det ble i kommunestyresak 054/2019 fattet et enstemmig vedtak om Rødøyprosjektet II som inneholdt en rekke punkter det ønskes rapportering på til kommunestyremøtet i desember. Et av punktene det bes om rapportering på er prosjektets lovlighet sett i lys av opplæringsloven.

I ettertid er det anmodet om en lovlighetskontroll av vedtaket i et brev datert 14. oktober 2019.

I etterkant av vedtaket fra sak 054/2019 ble det umiddelbart satt i gang arbeid med å svare på de spørsmålene som der kom fram. En av de første momentene som ble satt på dagsorden var nettopp lovligheten ved prosjektet. I den prosessen ble vi oppmerksomme på at det skal søkes til Utdanningsdirektoratet om forsøk som skal gjennomføres i skolen og som avviker fra Opplæringsloven i noen grad. Det ble da umiddelbart satt i gang arbeid med å utforme en søknad. Søknad ble sendt mandag 30. september. Saksgangen for en slik søknad er at den først behandles i Utdanningsdirektoratet for så å sendes til endelig avgjørelse i Kunnskapsdepartementet. KD har ikke gitt svar på søknaden så langt.

Det er registrert at FAU ved en av skolen har gjort en henvendelse til UDIR i sakens anledning. Dersom prosjektet videreføres vil det være ønskelig at også de andre FAU- ene blir hørt i saken.

Da vi mottok beskjed om at søknaden var mottatt, fikk vi også beskjed om at prosjektet ikke kunne videreføres i sin planlagte form mens søknadsbehandling pågikk. Det ble derfor satt i verk tiltak for å sikre at elevene fortsatt kan få sin undervisning i de fagene de har valgt. I tillegg til nettundervisningen ble det også satt inn voksne sammen med elevene slik at de kan få hjelp og veiledning der det trengs av en i klasserommet.

Dersom det ikke gis tillatelse fra Kunnskapsdepartementet til at Rødøyprosjektet II gjennomføres i hht. vedtatt prosjektbeskrivelse, vil kommunestyret måtte ta stilling til om prosjektet skal videreføres i en annen form enn det som er vedtatt, eller om en velger å legge ned prosjektet. Det må uansett sikres at elevene får opplæring i de fagene de har valgt, for eksempel ved å gjennomføre på den måten som det nå gjøres med større voksentetthet enn det som var opprinnelig planlagt og vedtatt.

I denne saken skal imidlertid kommunestyret ta stilling til om en velger å opprettholde vedtaket, eller om man ønsker å endre vedtaket. Dersom vedtaket opprettholdes, vil det bli videresendt til Fylkesmannen for lovlighetskontroll.

Vedlegg: Brev med anmodning om lovlighetskontroll.

Veileder H-2299, Lovlighetskontroll etter kommunelovens § 59

Rådmannen fremmer slik innstilling:

Saken legges fram uten innstilling.

Svend Leif Einvik
Oppvekst- og kultursjef

Rødøy kommune, den 28.10.2019

Kitt Grønningseter
Rådmann

Fra: Arne-Tore Bang (arne-tore.bang@bodoenergi.no)

Sendt: 15.10.2019 10.46.38

Til: Postmottak

Kopi:

Emne: Anmodning om lovlighetskontroll

Vedlegg: Lovlighetskontroll sak 54_2019 Rødøy kommune.pdf;Artikkel NRK web 311017.pdf;Spm til kunnskapsministeren 141117.pdf

Med dette oversendes anmodning om lovlighetskontroll av vedtak i Rødøy kommunestyre sak 54_2019: Rødøyprosjektet II: Rapportering ihht. prosjektbeskrivelse.

Se vedlegg.

Med vennlig hilsen

Arne-Tore Bang
Skolebakken 64
8186 Tjongsfjorden

Mob. 47626314

ANMODNING OM LOVLIGHETSKONTROLL

Med hjemmel i kommunelovens § 59 anmodes det med dette om lovlighetskontroll av vedtak i kommunestyresak 054/2019: Rødøyprosjektet II: Rapportering ihht. Prosjektbeskrivelse – enstemmig vedtatt i kommunestyremøte den 25. september 2019.

Det ble i møtet påpekt mangelfull rapportering i den tiden prosjektet allerede har pågått (høst 2017 – vår 2019), og vedlagt vedtaket var en liste over spørsmål som ble bedt besvart ifm. evaluering. Slik evaluering ble bestilt til kommunestyremøte i desember måned 2019.

Et av spørsmålene i listen etterspør om dette prosjektet kan være brudd på opplæringsloven. Vi mener dette spørsmålet er fundamentalt viktig å få besvart så fort som mulig, og anmoder derfor om lovlighetskontroll av vedtaket innen fristen på 3 uker fra vedtaksdato.

Bakgrunnen for spørsmålet om dette kan være brudd på opplæringsloven er følgende. I oktober 2017 kjørte NRK en sak om utstrakt bruk av fjernundervisning i form av videoundervisning i den videregående skolen. I web-artikkel publisert 31.10.2017 uttalte politisk rådgiver i Kunnskapsdepartementet Syver Hanken bl.a. følgende:

«Opplæringsloven sier at fjernundervisning kan være et supplement, men ikke erstatte regulær undervisning.»

Han mener videoundervisning kan være brudd på opplæringsloven og sier videre:

«Dette er ikke nevnt eksplisitt så man må tolke det ut fra andre lover, blant annet retten til sosial tilhørighet. Det vil antakelig være utenfor opplæringsloven. Vi har ikke mye forskning på dette, så det er vanskelig å si helt sikker hvordan kvaliteten er»

NRK var i saken i kontakt med både Utdanningsdirektoratet og Kunnskapsdepartementet. Ingen av den kunne da gi et svar på om det var lovlig eller ikke – ifølge artikkelen (vedlagt).

Den 13.11.2017 sendte stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg spørsmål til daværende kunnskapsminister Henrik Asheim i sakens anledning, og på bakgrunn av overnevnte artikkel:

«Hva vil kunnskapsministeren gjøre for å forsikre seg om at den videoundervisningen som blir gitt er i tråd med opplæringsloven, og at elevene det her er snakk om får et godt og faglig solid opplæringstilbud?»

Den 14.11.2017 fikk representanten følgende svar fra kunnskapsministeren:

«Det er tillatt å benytte videolink eller andre typer fjernundervisning i begrensede deler av opplæringen i fag i videregående opplæring. Fjernundervisning skal likevel ikke være den eneste formen for undervisning elevene får. Elevenes rettigheter etter opplæringsloven gjelder dessuten fullt ut også når opplæringen skjer via video el. Blant annet står elevenes rett til spesialundervisning, et trygt og godt skolemiljø og rett til vurdering fast. Elevens faglige tilbud skal selvfølgelig også være like godt som om de hadde hatt vanlig undervisning på skolen og i en klasse. Jeg forutsetter at alle elevenes rettigheter sikres ved de skolene som velger å tilby fjernundervisning av ulike slag. Det er skoleeier, altså kommunene og fylkeskommunene, som er ansvarlig for at dette skjer. Fylkesmannen

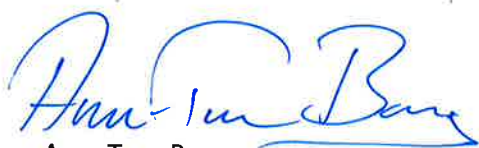
fører tilsyn med at skoleeierne oppfyller regelverket. Når det gjelder spesialundervisning og skolemiljø er det også ordninger som sikrer at elever og foreldre selv kan melde en sak til fylkesmannen dersom de mener deres rettigheter blir brutt.» Spørsmål og svar følger vedlagt.

Dette er altså uttalelser knyttet til utstrakt bruk av fjernundervisning i **videregående utdanning**. I Rødøy kjøres nå et prosjekt i tilvalgsfag på ungdomstrinnet i **grunnskolen**. Vi mener det derfor er grunn til å være ekstra oppmerksom på dette, tatt i betraktning elevenes modenhetsgrad og evne til å få utbytte av denne type undervisning.

Vi kan ikke se av saken, verken denne eller opprinnelig sak da prosjektet startet (sak 035/2017 Grunnskolen – prosjektplan Rødøyprosjektet II), at det er gjort noen drøftinger i saksframlegg som avklarer slikt spørsmål knyttet opp mot opplæringsloven.

Slik vi har fått saken forelagt er den hovedsakelige opplæringen i Rødøyprosjektet II basert på fjernundervisning via programvaren Skype/Teams. Det er beskrevet at elevene i tillegg til dette fysisk er samlet to skoledager i halvåret. Disse samlingene benyttes til undervisning i aktuelle tilvalgsfag, opplæring i programvare og sosialt samvær. Gitt at innholdet i artikkel og svar på spørsmål fra kunnskapsminister nevnt tidligere fortsatt er relevant, så kan vi ikke se at disse samlingene kan defineres som tilstrekkelig ordinær undervisning til at fjernundervisningen fremstår som et supplement i Rødøyprosjektet II -snarere tvert om. Det er derfor viktig å få kontrollert lovligheten av vedtaket opp mot opplæringsloven.

Med vennlig hilsen

Arne Tore Bang
kommunestyrerepresentant

Thor Magne Hoff
kommunestyrerepresentant

Hege Aimee Engen
vararepresentant – møtende vara i behandling av saken

Videounderviser for å redde skoletilbud – kan være ulovlig

DOMBÅS (NRK): Tusenvis av elever i videregående skole får videoundervisning, men Kunnskapsdepartementet mener det kan være brudd på opplæringsloven.

OVERFØRES: Undervisningen fra Dombås overføres til klasserommet på Otta.

FOTO: EVEN LUSÆTER / NRK

Even Lusæter

Journalist

Line Fosser Vogt

Journalist

Publisert 31. okt. 2017 kl. 22:12

Artikkelen er mer enn ett år gammel.

I et klasserom på Dombås har halvparten av 2. klasse fysikk. På Otta, fire mil unna, sitter resten av elevene. Ved hjelp av flatskjerm og videokameraer underviser realfagslærer Ola Iver Røe begge steder samtidig.

– Dette er en konsekvens av at vi har små elevgrupper. Det er for å opprettholde fagtilbudet til elevene, forklarer han.

En ringerunde NRK har gjennomført viser at minst 1500 elever i Trøndelag, Rogaland, Vestfold, Buskerud, Nordland og Oppland på ulike måter får videoundervisning. Flere steder er årsaken spredt geografi, lærermangel og trang økonomi.

– Med vår desentraliserte skolestruktur og nedgang i elevtall må vi tenke lenger frem i tid. Vi vil tilby våre elever et bredt fagtilbud, sier avdelingsleder på Dombås, Dirk Wolf.

Kan være brudd på opplæringsloven

– Opplæringsloven sier at fjernundervisning kan være et supplement, men ikke erstatte regulær undervisning, sier politisk rådgiver i Kunnskapsdepartementet, Syver Hanken (H).

Han mener videoundervisning kan være brudd på opplæringsloven.

– Dette er ikke nevnt eksplisitt så man må tolke det ut fra andre lover, blant annet retten til sosial tilhørighet. Det vil antakeligvis være utenfor opplæringsloven.

- Vi har ikke mye forskning på dette, så det er vanskelig å si helt sikkert hvordan kvaliteten er, sier han.

USIKKER: Hanken tror ikke undervisningen er i tråd med opplæringsloven.

FOTO: EVEN LUSÆTER / NRK

Fylkesopplæringsjef i Oppland, Inge Myklebust, har gitt sin velsignelse til undervisningen i Nord-Gudbrandsdalen og omtaler ordningen som spennende.

– Vi har aldri tenkt på at det er på kanten eller i en gråson. Hvis det viser seg at det er i gråsonen, vil vi revurdere det med en gang, sier han.

NRK har vært i kontakt med både Utdanningsdirektoratet og Kunnskapsdepartementet. De har ikke oversikt over hvor mange elever som får denne typen undervisning og kan ikke svare på om det er lovlig eller ikke.

Usikkert læringsutbytte

Eksperter vet lite om læringsutbyttet av videoundervisning. I Norge finnes det nesten ingen systematisk forskning på distribuerte undervisningsformer.

Anniken Furberg er 1.-amanuensis i pedagogikk ved institutt for lærerutdanning og skoleforskning på Universitetet i Oslo. Hun mener videoundervisning utfordrer pedagogiske prinsipper om at klasseledelse er sentralt i læringsprosessen.

– Når det gjelder undervisning generelt er det veldig viktig med klasseledelse.

Det viser mye forskning. Dette er komplisert i et vanlig klasserom. Det blir ikke mindre vanskelig i et distribuert klasserom, sier hun.

LITE FORSKNING: Furberg forteller at det er forsket lite på videoundervisning.

FOTO: EVEN LUSÆTER / NRK

Føler seg som forsøkskaniner

– Vi har fjernundervisning i flere fag. Fysikk er kanskje der det går best, forteller Simen Talleraas.

Han kan rekke opp hånden når han trenger hjelp, men klassekameratene på Otta må bruke stemmen for å få kontakt med læreren.

– Dere merker at dere er forsøkskaniner?

– Ja, det merkes godt, sier han.

Ingvild Andgard frykter videoundervisningen kan gå utover karakterene.

– Ja, det vil tiden vise. Jeg håper egentlig de velger en annen løsning neste år.

– Det beste er selvsagt at vi kan ha vanlig undervisning, det er ikke noe tvil om

det, sier realfagslærer Røe.

FORNØYD: Talleraas mener det kun er enkelte fag som egner seg for videoundervisning.

FOTO: EVEN LUSÆTER / NRK

KARAKTERER: Angard frykter videooverføringen kan gå utover karakterene.

FOTO: EVEN LUSÆTER / NRK

LÆRER: Røe forteller at det er utfordrende å følge opp elevene på den andre siden av skjermen.

FOTO: EVEN LUSÆTER / NRK

Publisert 31. okt. 2017 kl. 22:12

Opphavsrett NRK © 2019

Ansvarlig redaktør: Thor Gjermund Eriksen

Nettsjef: Hildegunn Soldal

Skriftlig spørsmål fra Torstein Tvedt Solberg (A) til kunnskapsministeren

Dokument nr. 15:245 (2017-2018)

Innlevert: 13.11.2017

Sendt: 14.11.2017

Besvart: 20.11.2017 av kunnskapsminister Henrik Asheim

Spørsmål

Torstein Tvedt Solberg (A): Hva vil kunnskapsministeren gjøre for å forsikre seg om at den videoundervisningen som blir gitt er i tråd med opplæringsloven, og at elevene det her er snakk om får et godt og faglig solid opplæringstilbud?

Begrunnelse

Til NRK 31.10 sier Syver Hanken, politisk rådgiver for kunnskapsministeren, at:

«Opplæringsloven sier at fjernundervisning kan være et supplement, men ikke erstatte regulær undervisning».

Likevel viser en gjennomgang NRK har gjort at minst 1500 elever i Trøndelag, Rogaland, Vestfold, Buskerud, Nordland og Oppland på ulike måter får videoundervisning. Flere steder er årsaken spredt geografi, lærermangel og trang økonomi.

Svar

Henrik Asheim: Det er tillatt å benytte videolink eller andre typer fjernundervisning i begrensede deler av opplæringen i fag i videregående opplæring. Fjernundervisning skal likevel ikke være den eneste formen for undervisning elevene får. Elevenes rettigheter etter opplæringsloven gjelder dessuten fullt ut også når opplæringen skjer via video el. Blant annet står elevenes rett til spesialundervisning, et trygt og godt skolemiljø og rett til vurdering fast. Elevens faglige tilbud skal selvfølgelig også være like godt som om de hadde hatt vanlig undervisning på skolen og i en klasse.

Jeg forutsetter at alle elevenes rettigheter sikres ved de skolene som velger å tilby fjernundervisning av ulike slag. Det er skoleeier, altså kommunene og fylkeskommunene, som er ansvarlig for at dette skjer. Fylkesmannen fører tilsyn med at skoleeierne oppfyller regelverket. Når det gjelder spesialundervisning og skolemiljø er det også ordninger som sikrer at elever og foreldre selv kan melde en sak til fylkesmannen dersom de mener deres rettigheter blir brutt.